

ДАРОГАЙ КАСМІЧНАЙ СЛАВЫ

НАРОД СУСТРАКАЕ ГЕРОЯЎ

З ЗАХАПЛЕННЕМ са-
чыла чалавечтва за
бяспрыкладным палётам
савецкага касмічнага караб-
ля «Узыход-2». На многіх
мовах свету гучалі імёны
Паўла Бяляева і Аляксея
Ляонава — імёны савецкіх
людзей, якім выпаў гонар
адкрыць новую старонку ў
гісторыі касманаўтыкі.

Святочная, радасная
прачнулася савецкая сталі-
ца ў гэту раніцу. Усе даро-
гі вялі на Ленінскі прас-
пект — першую зямную
трасу пакарыцеляў зорных
прасторыў.

У святочным убранні Уну-
каўскі аэрадром. Шосты раз
ён сустракае тых, хто сваямі
ён падзвігамі праслаўляе на-
шу любімую Радзіму, яе
гераічны народ.

На аэрадром прыбываюць
таварышы Л. І. Брэжнёў,
Г. І. Воранаў, А. М. Касыгін,
А. П. Кірыленка, А. І. Міка-
ян, М. В. Падгорны і іншыя
кіраўнікі партыі і ўрада.

Набліжаюцца мінуты ўра-
чыстай сустрэчы. Прысут-
ныя з нецярплівасцю чака-
юць, калі ў небе з'явіцца
паветраны лайнер, на борце
якога знаходзяцца героі.

У суправаджэнні ганаро-
вага эскорта рэактыўных
знішчальнікаў праносіцца
«ІЛ-18». Зрабіўшы круг, ён
ідзе на пасадку...

«Все выше, и выше, и вы-
ше стремим мы полет
наших птиц...» Мелодыя гэта.
якая нарадзілася ў часе
першых перамог савецкай
авіяцыі, стала сустрэчным
маршам касманаўтаў.

Ва ўрачыстым суправа-
джэнні марша Павел Бя-
ляеў і Аляксей Ляонаў на-
кіроўваюцца да ўрадавай
трыбуны, увітай кветкамі.
Над аэрадромам — хваля
апладысmentaў і прывіталь-

Рэпартаж

ных воклічаў. Грымць
«ура!».

Камаўдзір карабля «Узы-
ход-2» рапартаў Цэнтраль-
наму Камітэту КПСС, Прэ-
зідыуму Вярхоўнага Савета
СССР, Савету Міністраў
СССР аб паспяховым выка-
нанні задання партыі і ўра-
да.

Гучыць Дзяржаўны Гімн
Савецкага Саюза, як бы ар-
кестраваны артылерыйскімі
залпамі салюта ў гонар
касманаўтаў.

Кіраўнікі партыі і ўрада
віншуюць Паўла Бяляева і
Аляксея Ляонава, абдыма-
юць іх, цалуюць. Жонкі ге-
рояў, родныя і блізкія, сяб-
ры-касманаўты абдымаюць
дарагіх для іх людзей.

Дзеці падносяць касма-
наўтам першы падарунак
масквічоў — веснавыя квет-
кі.

Павел Бяляеў і Аляксей
Ляонаў абходзяць сустра-
каючых. Зноў апладысмен-
ты, гарачыя прывітанні і
кветкі, кветкі...

Старшыня Савета Міні-
страў СССР А. М. Касыгін
прадстаўляе пакарыцеляў
космасу кіраўнікам дыпла-
матычных прадстаўніцтваў.

Да галоўнага пад'езда
будынка аэрапорта пададзе-
ча адкрытая, упрыгожаная
кветкамі машына. У яе са-
дзяцца Павел Бяляеў і
Аляксей Ляонаў, іх жонкі.
У суправаджэнні эскорта
матацыклістаў машына на-
кіроўваецца ў Маскву.

Кіеўскае шасэ і Ленінскі
проспект — гэта дарога кас-
мічнай славы.

Задоўга да з'яўлення эс-
корта машын шасэ каля
Універсітэта дружбы наро-

даў напоўнілася песнямі. Іх
спявалі дзеці розных наро-
даў — Індыі, Сірыі, Інда-
незіі, Камеруна, Ірака, Перу
і яшчэ многіх, многіх краін.

Хто можа сказаць, колькі
савецкіх людзей і колькі
масквічоў удзельнічалі ў
новым штурме Сусвету...
Многія з іх салютуюць ця-
пер героям, якія завяршылі
ў космасе эксперымент, рас-
працаваны і падрыхтаваны
на Зямлі.

ДАРОГА на Красную
плошчу ідзе каля штаба
савецкай навукі — прэ-
зідыума Акадэміі навук
СССР, каля шматлікіх да-
следных інстытутаў. Касма-
наўтаў вітаюць вучоныя,
інжынеры, рабочыя — усе
тыя, хто смела задумаў,
падрыхтаваў і забяспечыў
перамогу.

Картэж трымае шлях да
Крамля...

Баравіцкія вароты —
апошні ўчастак зямной ар-
біты гонару, па якой савец-
кія касманаўты ўступаюць
на маскоўскую зямлю. Ма-
шына пад'язджае да Крам-
ля.

Чатыры гады назад
Юрый Гагарын упершыню
прывёз на Красную плошчу
дыханне космасу. Сёння
ўжо шосты раз гэты вепер
калыша пунсавыя сцягі ў
сэрцы сталіцы. Ён азарае
радасцю твары ўсіх савец-
кіх людзей, якія заслужана
лічаць сябе саўдзельнікамі
гераічных здзяйсненняў са-
вецкай навукі і тэхнікі.

Хвалюецца плошча, якую
запоўнілі радасныя маскві-
чы. Хвалюецца трыбуны.
На іх знатныя людзі краі-
ны, перадавікі прамыслова-
сці, дэпутаты савецкага
парламента. Тут і замежныя
госці, прадстаўнікі дыпла-
матычнага корпуса. Тысячы
(Заканчэнне на 2-й стар.)

Намеснік Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР
М. Холаў уручае ўзнагароды героям.

ДАРОГАЙ КАСМІЧНАЙ СЛАВЫ

(Пачатак на 1-й стар.)

важэй скіраваліся да Маў-залея, калі доўгачаканыя героі з'явіліся на яго цэнтральнай трыбуне.

МІТЫНГ, прысвечаны новай перамозе савецкага народа ў асваенні космасу і сустрэчы з касманаўтамі П. І. Бялявым і А. А. Ляонавым, адкрывае член Прэзідыума ЦК КПСС, сакратар ЦК КПСС М. В. Падгорны.

Затым з прамовамі выступаюць героі-касманаўты. Прысутныя гораха іх вітаюць.

Ля мікрафона Першы сакратар ЦК КПСС Л. І. Брэжнеў.

Дарагія нашы героі, гаворыць ён, таварышы масквічы і госці сталіцы, грамадзяне Савецкага Саюза, з пачуццём горадасці і душэўнага хвалявання выконваю даручэнне Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Савецкага Саюза, Прэзідыума Вярхоўнага Савета і Савета Міністраў СССР і ад усяго сэрца віншую з перамогай новых савецкіх асілкаў космасу Паўла Іванавіча Бяляева і Аляксея Архіпавіча Ляонава. Восем яны стаяць перад вамі на трыбуне Маўзалея Леніна на Краснай плошчы ў Маскве, героі, якія здзейснілі яркі подзвіг на славу Савецкай Радзімы!

Пройдзена яшчэ адна важная ступень нашага ўзыходжання ў космас, якое адбываецца няўхільна па загадзя распрацаванаму плану.

Мільёны людзей ля экрану тэлевізараў з заміраннем сэрца сачылі за тым, як на іх вачах чарадзейная казка ператваралася ў быль, як смелая фантазія набывала рысы рэальнасці.

Подзвіг іх адкрывае далёка ідучыя навукова-тэхнічныя перспектывы, скажаў далей Л. І. Брэжнеў, знамянуе новы вялікі этап у асваенні космасу, значнасць якога можна параўнаць з палётам першага ў свеце касманаўта Юрыя Гагарына. Савецкі чалавек у літаральным сэнсе адчыніў дзверы ў Сувет, у прамым сэнсе зрабіў першы крокі ў касмічнай прасторы. Цяпер няма сумнення ў тым, што ў канчатковым выніку гэтыя крокі прывядуць яго на Месяц і іншыя нябесныя целы.

Грукат магутных ракет, якія ўзнялі ў вышыню касмічны карабель «Узыход-2», прагучаў як першы салют нашай Радзімы ў азнаменаванне надыходзячай 20-й гадавіны вялікай перамогі над фашызмам. Гэта салют у гонар савецкіх воінаў і партызан, якія грудзямі сваімі заслужылі Радзіму ад фашысцкага нашэсця. Гэта салют у гонар рабочых, калгаснікаў і працоўнай інтэлігенцыі, якія аддавалі ўсе свае сілы дзеля перамогі. Гэта салют у гонар слаўнага савецкага народа, які разбіў ворага, адстаяў свабоду і незалежнасць сваёй Радзімы, выратаваў народы іншых краін ад фашысцкага заняволення.

Касманаўты расказваюць, што з космасу Зямля выглядае ціха-мірнай, здаецца пакрытай спакойнай блакітнаватай смугой. Але ў сапраўднасці наша планета не такая ўжо спакойная. То ў адным месцы, то ў другім успыхваюць на ёй ачагі небяспечных канфліктаў, якія распальваюць імперыялісты.

Злучаныя Штаты працягваюць абстраць абстаноўку ў В'етнаме, кідаючы супраць паўднёва-в'етнамскіх патрыётаў тысячы сваіх салдат і замежных наёмні-

каў, рэактыўныя бамбардзіроўшчыкі, ваенна-марскі флот. Амерыканская ваеншчына па загаду з Вашынгтона па-варварску бамбардзіруе Дэмакратычную Рэспубліку В'етнам, робіць бандыцкія налёты на Лаос і Камбоджу. Агонь вайны, раздуваемы імперыялістамі ЗША ў В'етнаме, патражае пашырэння і на іншыя раёны, стварае небяспеку для ўсеагульнага міру

Усе савецкія людзі заяўляюць аб сваёй салідарнасці з гераічным в'етнамскім народам, яны кляюцца ганьбай імперыялістычнаю агрэсію ЗША, патрабуюць яе спынення, вываду амерыканскіх войск з Паўднёвага В'етнама.

Камуністычная партыя Савецкага Саюза і Савецкі ўрад змагаюцца і будуць змагацца ў далейшым за адзінства радоў сусветнага камунізма, за згуртаванне сіл прагрэсу і міру супраць сіл вайны, зла, прыгнечання. Мы не пашкадуем энергіі ў гэтай барацьбе, яна для нас само жыццё, бо мы — камуністы і не ўяўляем іншага жыцця, чым барацьба за ўсталяванне сацыяльнай справядлівасці і роўнасці, міру і працы.

Савецкі Саюз цвёрда прытрымліваецца ленінскага курсу на мірнае суіснаванне дзяржаў з розным грамадскім ладам. Гэты курс адпавядае жыццёвым інтарэсам усіх народаў, таму што ў сучасных умовах гэта адзіны шлях да збаўлення чалавецтва ад бедстваў сусветнай ядзернай вайны.

Іменна таму, што Савецкі Саюз няўхільна выступае за мірнае суіснаванне, ён выкарыстоўвае ўвесь свой аўтарытэт, усю сваю магутнасць для рашучага адпору тым, хто спрабуе падарваць магчымасці такога суіснавання.

Л. І. Брэжнеў паведамае, што Указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР палкоўніку Бяляеву Паўлу Іванавічу і падпалкоўніку Ляонаву Аляксею Архіпавічу прысвоены званні Героюў Савецкага Саюза. Адначасова яны ўдасцены таксама ганаровага звання лётчыкаў — касманаўтаў СССР. У азнаменаванне здзейснага подзвігу ў горадзе Маскве будуць устаноўлены бронзавыя бюсты герояў.

Цэнтральны Камітэт партыі і Савецкі ўрад вырашылі ў памяць аб гэтай гістарычнай падзеі захаваць навечна ўсю дакументацыю і кінастужку аб палёце таварышаў Бяляева і Ляонава. Вырашана замураваць спецыяльную ампулу з гэтай дакументацыяй у Маскве ля манумента пакарыцелям космасу — помніка заснавальніку касманаўтыкі К. Э. Цыялкоўскаму. На месцы, дзе будзе знаходзіцца ампула, будзе ўстаноўлена мемарыяльная мармуровая дошка з надпісам залатымі літарамі.

Адначасова прынята рашэнне замураваць у гэтым жа месцы ампулы з дакументацыяй і кінастужкамі аб палётах усіх савецкіх касманаўтаў — таварышаў Гагарына Ю. А., Цітова Г. С., Нікалаева А. Р. і Паповіча П. Р., Нікалаевай-Церашковай В. Ул. і Быкоўскага В. Ф., Камарова Ул. М., Феакістава К. П. і Ягорава Б. Б.

МІТЫНГ аб'яўлены закрытым. І па традыцыі Гімна Савецкага Саюза вячае гэту ўрачыстасць. Радыхвалі данеслі яго да самых далёкіх месц краіны.

Марш касманаўтаў... З яго ўжо не ўпершыню пачынаецца святочная дэманстрацыя працоўных у гонар разведчыкаў Сувету.

«На пыльных сцяжынках далёкіх планет пакінем мы нашы сляды», — нясуцца над плошчай словы песні. Усміхаецца Аляксей Ляонаў. Падымае рукі над галавой Павел Бяляеў. Такі Недалёкі той дзень! Праўда, дарогі Месяца яшчэ чакаюць сваіх першаадкрывальнікаў. Але першая сцэжка на нязведаным шляху прабіта.

Увесь свет, настроіўшыся на маскоўскую хвалю, слухаў і глядзеў перадачу аб урачыстасях на Краснай плошчы. Увесь свет падзяляў з намі радасць. Таму што святая гэта належыць усяму чалавецтву. Таму што подзвіг двух савецкіх камуністаў, подзвіг савецкага народа здзейснен у імя прагрэсу, у імя працвітанія ўсяго чалавецтва.

Вечарам у Вялікім Крамлёўскім палацы быў наладжан прыем у гонар выдатнага подзвігу вучоных, канструктараў, інжынераў, тэхнікаў і рабочых, якія забяспечылі ажыццяўленне першага ў свеце выхаду чалавека з карабля ў касмічную прастору ў час палёту савецкіх людзей на караблі-спадарожніку «Узыход-2» і ў гонар Бяляева Паўла Іванавіча і Ляонава Аляксея Архіпавіча.

На прыеме былі кіраўнікі партыі і ўрада, міністры СССР, старшыні дзяржаўных камітэтаў СССР, маршалы Савецкага Саюза і родаў войск, дзеячы навукі і культуры, прадстаўнікі савецкай грамадскасці і афіцэры Савецкай Арміі.

Сярод гасцей знаходзіліся героі-касманаўты, іх сваякі і блізкія, а таксама іншыя савецкія касманаўты — першаадкрывальнікі Сувету, кіраўнікі дыпламатычных прадстаўніцтваў, акрэдытаваныя ў СССР, шматлікія савецкія і замежныя журналісты.

НА ПРЫЕМЕ з прамовай выступіў Старшыня Савета Міністраў СССР А. М. Касыгін.

Дарагія таварышы і сябры, дамы і панове! — сказаў ён.

Паспяховае завяршэнне гэтага выдатнага навуковага даследавання з'яўляецца вялікай перамогай чалавечага розуму, перамогай навукова-тэхнічнага прадбачання, заснаванага на сучасным навукова-тэхнічным прагрэсе.

Тое, што гэта новая перамога атрымана савецкімі людзьмі, выклікае ў нас законную горадасць за нашу краіну, за сацыялістычны лад, які ператварае ў рэальнасць самыя смелыя мары чалавецтва.

Амаль сто гадоў назад Карл Маркс назваў парызскіх камунараў людзьмі, якія штурмуюць неба. У гады рэвалюцыйнай барацьбы ў Расіі Уладзімір Ільіч Ленін, успамінаючы гэтыя словы Маркса, пісаў: «Рабочы клас Расіі даказаў ужо раз і даказа яшчэ не раз, што ён здольны «штурмаваць неба». І вось цяпер савецкі народ пераканаўча даказаў, што ён можа штурмаваць неба ў прамым, непасрэдным сэнсе слова.

Далей А. М. Касыгін гаворыць, што Савецкая Армія мае самую сучасную, не перасягнутую па сваёй магутнасці зброю. Але наша запаветная мэта — назавесды выключыць ваеннае ўжыванне гэтай зброі. Мы хочам, каб звышмагутныя ракеты, створаныя нашымі вучонымі, ужываліся толькі з мірнай мэтай, служылі справе сацыяльнага прагрэсу, далейшаму развіццю навукі і дабрабыту чалавецтва.

МІНСК

«Эўрыка» — так называецца новы трактар, створаны сумесна трактарабудаўнікамі Харкава і Мінска. Навіной у гэтай машыне з'яўляецца гусеніца. Яна не сталёвая, якую прывыклі бацьчы, а гумавая (зроблена з гумавых тракаў-падушак). Выкарыстанне такой хадавой сістэмы дае вялікі перавагі. Гусеніца з надуўнымі гумавымі падушкамі будзе служыць у некалькі разоў даўжэй, значна знізіцца вага машыны, зменшыцца ўдзельны ціск на грунт, што важна для захавання структуры глебы. Новы трактар абсталяваны прасторнай светлай кабінай, аснашчан матарам у 30 конскіх сіл. Ён знойдзе шырокае прымяненне на калгасных палях, у садах, вінаградніках, а таксама на торфараспацоўках.

БАРЫСАУ

Ксілафоны Барысаўскай фабрыкі піяніна карыстаюцца вялікім попытам за рубязком. Ужо многа год фабрыка экспартуе іх у Англію. У гэтым годзе адгружана больш васьмі тысяч музычных інструментаў. У апошні час барысаўскія ксілафонамі зацікавіліся і іншыя замежныя краіны. Першыя экспанаты нядаўна адпраўлены ў Італію і Аўстрыю.

БРЭСТ

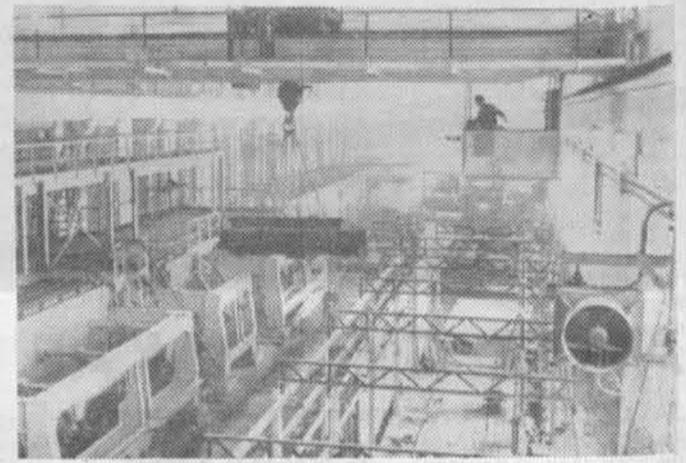
У раёне вуліц Карбышава і Пушкінскай у абласным цэнтры вырастае новы будынак. Тут справілі навааселле дзеці, бацькі якіх працуюць на швейнай фабрыцы. Дзіцячы сад-яслі разлічаны на 140 малышоў, для якіх створаны выдатныя ўмовы для гульні і адпачынку. Гэта 28-я дашкольная ўстанова ў горадзе. Цяпер у Брэсце ўзводзіцца яшчэ два дзіцячыя камбінаты на 140 месц кожны. Узвядзенне будынкаў для такіх устаноў пачалося ў Пінску і гарадскім пасёлку Маларыта.

ГОМЕЛЬ

Ва ўрочышчы Чонкі ў сасновым бары над ракой Сож пабудавана новая турысцкая база «Сож» на 100 месц. Тут жа ў летні сезон будзе дзейнічаць палатачны гарадок на 50 месц. Пачнецца будаўніцтва яшчэ аднаго 100-меснага турысцкага корпуса.

КАПЫЛЬ

Шмат новай тэхнікі набылі за апошні час калгасы «Рассвет», імя Калініна, «Новы свет», «Ленінец». Толькі нядаўна гандлёвая база раённага аб'яднання «Сельгастэхнікі» рэалізавала 20 трактараў «МТЗ-50», 17 пагрузчыкаў, дзесяткі сееяка, культурыватараў. Сёлета калгасы і саўгасы набылі новай тэхнікі амаль на 250 тысяч рублёў, што ў паўтара раза больш, чым за такі час у мінулым годзе. Многія гаспадаркі рыхтуюць кадры механізатараў. У сельгасарцелі імя Калініна працуюць міжкалгасныя курсы трактарыстаў. На курсах вучыцца каля 30 чалавек.

На Брэсцкім заводзе жалезабетонных вырабаў спецтраса «Будіндустрыя» пабудаваны новы цэх па вытворчасці буйных панелей. На здымку: агульны выгляд новага цэха. Фота В. Германа.

НЬЮ-ЙОРК. Запушчаны з мыса Кенедзі на арбіту спадарожніка Зямлі амерыканскі касмічны карабель «Джэмі-най-3» з двума касманаўтамі на борце зрабіў прывадненне ў раёне вострава Гранд-Тэркс (Багамскія астравы) у Атлантычным акіяне. У ходзе палёту карабель, на борце якога знаходзіліся касманаўты Вільям Грысам і Джон Янг, зрабіў тры абароты вакол Зямлі і выканаў тры маневры з мэтай змянення параметраў сваёй арбіты.

МАГАДЗІША. Тут падпісан кантракт на будаўніцтва з дапамогай Савецкага Саюза багарабочнага завода на поўдні Самалійскай Рэспублікі ў раёне горада Джэліб.

ХАРТУМ. У Судане пабыла савецкая гандлёвая дэлегацыя. У выніку перагавораў дэлегацыі з прадстаўнікамі міністэрства гандлю Судана быў падпісан пратакол аб тавараабмене паміж СССР і Суданам на 1965—1967 гг.

НЬЮ-ЙОРК. Амерыканскі касмічны карабель «Рэйнд-жэр-9» дасягнуў паверхні месца ў раёне кратэра Альфонс. З дапамогай устаноўленай на борце карабля апаратуры была зроблена і перададзена на Зямлю вялікая колькасць здымкаў паверхні нашага спадарожніка.

БОН. Камандуючы аб'яднанымі ваенна-марскімі сіламі НАТО ў зоне Балтыйскіх праўляў заходнегерманскі адмірал Вегенер запатрабаваў ажыццяўлення на Балтыйскім моры так званай стратэгіі пярэдняга краю, якая павінна быць накіравана супраць Савецкага Саюза і іншых сацыялістычных дзяржаў на Балтыцы. Гэта стратэгія прадугледжвае сканцэнтраванне ў непасрэднай блізкасці ад граніц сацыялістычных краін ударных сіл НАТО, аснашчаных ракетнай і ядзернай зброяй.

ХАНОЙ. Тут завяршаецца будаўніцтва буйнога прадпрыемства лёгкай прамысловасці — тэкстыльнай фабрыкі. НА ЗДЫМКУ: у ткацкім цэху.

ШУМЕЛИ ГРОЗНЫЕ ЛЕСА...

В окно видна прикрытая потемневшим льдом Ипуть, а за нею темная стена густого леса. Летом быстрая река делит Добруш на две части. Тогда дорога Николая Семеновича на фабрику «Герой труда», где он работает, немного удлиняется — надо шагнуть через новый мост. Частенько его перевозит на ту сторону сынишка на семейной моторной лодке. Нравятся им обоим эти минуты, оба любят свою Ипуть.

Река еще только собирается взломать тяжелый лед, но Николай Семенович уже смотрит на нее глазами рыбака, видит ее излучины в утреннем тумане, с мягкими кругами всплесков играющих рыб.

— Эх, выведем пораньше с сыном, станем на якорек где-нибудь в затоне, поставим снасти... Разве есть что-нибудь лучше на свете?.. А в лесах у нас какая красота! Я их когда-то все исходил вдоль и поперек. Настоящие славянские, с грибами, с ягодой. Нет, если

хотите порыбачить всласть, обязательно к нам, только на Ипуть...

Лицо у Ковалева открытое, в добрых морщинах, глаза острые, с прищуром. Говорит, переходя от одной темы к другой, о товарищах (он партгруппорг смены), о своих хлопотах (Николай Семенович еще и председатель товарищеского суда). «К сожалению, иногда приходится кое-кого призвать к порядку. Мы по своему, по-рабочему, как пропесочим, как проберем—десятому закажет!» И смеется, щурит глаза, косится на экран телевизора:

— Негодяи! — вдруг сердится он. — Вы посмотрите, а что вытворяют! А еще говорят: мы цивилизованные, мы культурные!..

Это в адрес американских войск. На экране — кинохроника событий в Южном Вьетнаме. Глубже становятся морщины на добром лице Николая

Семеновича, гладит его рука голову дочери-школьницы.

— Неужели в Америке так и не понимают, что такое война? Пусть у меня спросят, я расскажу им, что это такое!

Да, этот человек имеет полное право сказать, что он знает, что такое война, ненавидеть ее всей душой.

Хмурит брови человек, вспоминает...

В один из тяжелых для Родины летних дней 1942-го интенданта третьего ранга Николая Ковалева срочно вызвали к комдиву. Приказ был кратким: сформировать группу разведчиков для переброски их за линию фронта, в леса между Добрушем и Новозыбковом. Точно в срок приказ был выполнен.

— Ну что ж, — сказал комдив. — Самолет уже ждет. Пожелайте им счастливого приземления и успехов. Можете идти.

Но Ковалев не уходил.

— Маленькая просьба, товарищ генерал... Разрешите вылететь вместе с ними. Очень прошу.

— Очень? — несколько удивился генерал. — Конкретнее, в чем дело?

— Жена у меня осталась там и дети, где-то под Рогачевом.

— Да-а... — посмотрел ему в глаза генерал. — Ну, что ж, пусть будет так. В таком случае, возглавите группу вы.

В ту же ночь с одного из аэродромов Брянского фронта поднялся работяга «ЛИ-2» и взял курс на Софиевские леса. Самолет благополучно перелетел линию фронта, и в

точно намеченном пункте разведчики один за другим выринули в неизвестность ночи. Последним прыгнул Ковалев.

Утром собрались в условленном месте. Молча похоронили погибшего при неудачном приземлении товарища — радиста и стали обсуждать план действий. Ковалев знал, что где-то в этих лесах действует небольшой отряд партизан. Но как наладить с ним связь? А партизаны уже сами спешили к ним на свидание. В тот же вечер состоялась радостная встреча бойцов и родных мстителей: белорусов, русских, украинцев. Вместе составили план первой операции. А уже через месяц отряд, которым руководил «Музыкант» (Ковалев), стал грозой для оккупантов в Добрушских лесах. Каждый день из окрестных деревень в него вливались все новые мстители. Вскоре их уже насчитывалось в отряде около полутора тысяч человек. Все чаще и чаще летели под откос эшелоны, рвались мины под колесами немецких автомашин. Сила отряда была в том, что ему помогали все честные советские люди.

Однажды ночью часовой привел к Ковалеву двух мужчин в штатском.

— Я — Дроконов, — сказал старший, — директор торфопредприятия, а это мой друг, кладовщик.

— Работали на немцев, так что ли? Пришли замаливать грехи? — вскипел Ковалев.

— Как же, работаем, — хитро усмехнулся Дроконов.

ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ.

— **З**АРАЗ на ўсёй зямлі людзі пратэстуюць супраць намеру бонскіх улад спыніць праследаванне былых гітлераўскіх злачынцаў «за дайнасцю часу». Да гэтых пратэстаў я хачу далучыць і свой голас. Злачынствы гітлераўцаў у другой сусветнай вайне не маюць сабе родных у гісторыі. Колькі б гадоў ні прайшло з таго часу, забойцы павінны быць прыцягнуты да адказнасці.

В. Г.

Англія.

— **С**ПАСИБО, дорогие товарищи, что вспомнили о моей просьбе и написали про мою родную деревню Барколабово. С большим интересом читал я о своих земляках, радовался их новой счастливой и зажиточной жизни.

П. ВАЛЬКОВСКИЙ.

Канада.

— **В**Ы СТАВИТЕ нас в затруднительное положение: мы, право, не знаем, как отблагодарить вас за внимание к нашей семье. С большой радостью принимаем приглашение для наших детей Толи и Вити провести летние каникулы в Белоруссии. Ребята очень довольны, но стесняются, что плохо знают язык. Они теперь очень сожалуют, что лодырничали, а мы ведь их и просили, и заставляли больше заниматься. Правда, им трудно, потому что все кругом говорят по-голландски, и к тому же в связи с болезнью матери они были в детском доме, забыли то, что раньше знали, а упущенное в детском возрасте наверстать не так легко. Так что причины были и объективные, и субъективные.

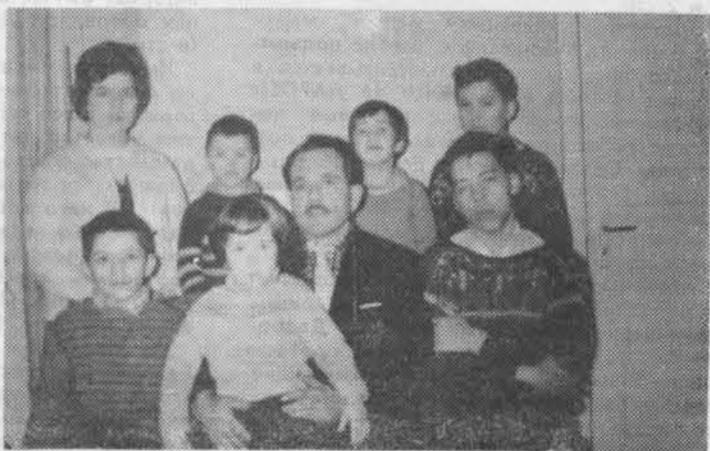
Теперь немного о себе. Мой прадед по отцу — выходец из местности между Черниговым и Гомелем. Одно время жил в Запорожской Сечи, потом с первыми переселенцами попал на Кубань (вместе с атаманом

Головатым), где организовали Минский курень, затем станицу Минскую, впоследствии Старо-Минскую, потому что появилась Ново-Минская. Прадед по матери, родом из Воронежской губернии, поселился на Кубани как мелкий ремесленник — иногородний.

Отец не имел ничего, кроме кучи детей. До коллективизации был мелким хлеборобом, затем работал бухгалтером в колхозе. Я учился в Новочеркасском институте гидромелиорации. Окончил только три курса — помешала война. Уехал в станицу, откуда был мобилизован на строительство азовских укреплений. Летом 1942 года гитлеровцы прорвали нашу оборону, и я оказался на оккупированной территории. Переврался на Украину, работал на сельскохозяйственных работах в селе Грозовка. Когда пришел приказ немцев явиться на сборный пункт для отправки в Германию, подался через Румынию в Польшу, потом попал в Италию. Всего в коротком письме не опишешь. Но при всех обстоятельствах я всегда оставался гражданином СССР и сейчас тоже имею советское подданство. Своих детей воспитываю патриотами Советской страны. Посылаю вам любительский снимок моего семейства с большим приветом от всех его членов.

П. ЧЕПУРНОЙ.

Голландия.

Нацистские преступники должны быть наказаны

П. Чепурной: «Я всегда оставался гражданином СССР» • Рассказ эмигранта из Лос-Анжелоса • Судьбы, искалеченные войной

— **У**ВАЖАЕМЫЕ земляки! Когда-то я получал вашу газету, но, к сожалению, на белорусском языке читать я не умею.

Я сам выходец из Гродненской области, а как вам известно, ни русский царь, ни польские паны не хотели открывать школ на белорусском языке. Поэтому люди моего возраста, а мне уже 68 лет, с трудом читают на своем родном языке.

Но меня очень интересует жизнь в родном краю и те изменения, которые там происходят. Раньше я, получив вашу газету, смотрел только фотографии и мог прочитать небольшие подписи под ними. На этом мое чтение газеты заканчивалось. Знакомых же, которым я мог бы передать белорусскую газету, у меня нет, и я решил, что вам не стоит тратить лишние деньги только на то, чтобы я посмотрел на фотографии в газете. Я написал вам, чтобы вы больше не посылали мне газету на белорусском языке. «Голос Родины» на русском я уже несколько лет получаю. Но вчера ко

мне в гости приехал мой бывший односельчанин. Разговор зашел о том, получаю ли я газету из родного края. Я должен был признаться, что получал, но сейчас отказался, так как не могу читать по-белорусски. А он мне и говорит, что ведь в ней много статей на русском и английском языках. К тому же на русском языке изложено всё, что опубликовано в газете. И если я даже прочту только изложение, то буду многое знать о родных местах. Он показал мне последний номер вашей газеты, и я очень пожалел, что поторопился. Прошу вас, если можно, в дальнейшем присылать вашу газету.

С уважением

Н. КАРОСТИК.

Канада.

— **З**ДРАВСТВУЙТЕ, земляки! Ваше славное и детальное письмо получил и с вниманием прочитал. Все вести, которые доходят до меня с Родины от близких или знакомых, доставляют большую радость.

Ничего нового в моей жизни (имею в виду что-нибудь хорошее) не произошло. Жизнь у нас в Лос-Анжелосе дорожает, растёт и плата за жильё.

Строят здесь немало 15-этажных домов и даже выше, со всеми удобствами, но плата за квартиры в таких домах далеко не всем по карману. Однокомнатная квартира стоит 150 и больше долларов в месяц. А как поднялись цены на землю, просто ужас! Участок 35 на 100 футов возле моря можно было купить за несколько тысяч долларов, а теперь он стоит 40 тысяч. Домик, который стоил раньше 8—10 тысяч долларов, стоит теперь 18—20 тысяч.

Так что судите сами, как «улучшается» в Америке жизнь. Разве это похоже на то, что делается на моей Родине, где действительно все богатства, дома, фабрики, земля — все принадлежит народу, где каждый с гордостью говорит: это наше!

Поверьте, что я уже по горло сыт жизнью в «золотой» Америке. Особенно я это чувствую в последние годы. Чувствую, что нервы напряжены до предела.

До свидания, желаю вам счастья, здоровья и много веселых лет жизни. С сердечным приветом.

Г. Э.

США.

— **Н**АША судьба за границей сложилась очень печально. Имели мы троих детей, а старость доживаем одинокими. Старшего сына Базиль арестовали в 1943 году немцы и отправили в концлагерь. Известий от него мы никаких не имели. Возвратившиеся после войны узники рассказывали нам, что во время переезда заключенных из одного лагеря в другой Базиль, измученный голодом и непосильным трудом, упал и не мог больше идти, и эсэсовцы его застрелили.

Дочь Ольга и сын Жан тяжело больны. Ольга заболела на нервной почве еще во время войны — от ужасов, которые пережизила наша семья. Если бы дети наши были здоровы, мы бы уже давно вернулись на Родину.

Отчизну свою мы не забыли и делаем здесь все, что можем, чтобы помочь советскому народу в его борьбе за мир.

Бельгия.

Анна и Александр ДИКИЕ.

У нас есть вот такое соображение...

Их план оказался очень хорошим. Точно в семь вечера к одному из домов поселка подъехала большая группа фашистов и полицаев. «Гостеприимный» директор приготовил для них выпивку и закуски. А остальное быстро сделали бойцы отряда «Музыканта».

Ни один фашист не ушел от расплаты. Затем в воздух взлетели все важные агрегаты предприятия, и в тот же день надолго остановилась работа в мастерских добрушской фабрики, где немцы наладили было ремонт подбитых танков.

...Солнечный июльский день 1942-го. В одну из групп отряда от надежного человека поступило донесение: по дороге на Новозыбково пройдет автомашина с немецкими офицерами. И группа тут же уходит готовить им «встречу» в районе лесной дачи «Нетеша».

Короткий бой — и около тридцати матерых головорезов на ходят бесславную кончину на белорусской земле.

несколько несгораемых сейфов. В тот же день за ними прилетел самолет с Большой Земли. А еще через день из-за линии фронта пришла радостная весть: командир и все бойцы группы представлены к высокому правительственным наградам. В сейфах оказались секретные документы обороны противника...

Это только несколько эпизодов, будни одного из тысяч отрядов народных мстителей, действовавших в те годы в грозных партизанских лесах. С ужасом будут вспоминать их шум и оккупанты, оставшиеся в живых. Только бойцы отряда «Музыканта» пустили под откос 29 эшелонов врага, уничтожили тысячи фашистов и их прислужников.

Много славных страниц летописи народной мести хранят белорусские леса. Погребли, навеки скроронили они жалкие останки карателей, не раз пытавшихся взять свободные леса под свой контроль. Тщетны и бессмысленны были эти потуги.

Но бережно и вечно хранят наши леса могилы партизан, отдавших свои жизни за честь Родины. Никогда не зарастут тропинки к могилам героев. Вечно сохранит в своей памяти наш народ имена Василия Веркина и его отца Степана Веркина, работавших по заданию партизан на станции Закоптые. Когда Советская Армия была уже близко, они пали от рук предателей. Не дождался освобождения и связные партизан колхозники М. Малашенко и М. Белошапко, передавшие в последний

момент сведения о расположении важных фашистских объектов, которые вскоре разбомбила наша авиация. Погибли от фашистской мины жена Ковалева и их дочь. Так и не встретился с ними Николай Семенович.

Мало кто знает до сих пор о подвигах скромных девушек: Майи Симоненко, работавшей переводчицей на станции Вышково, и Лидии Кравченко, которые были партизанскими «глазами» в Гомеле. Не могли догадаться раненные фашистские офицеры госпиталя, где Лида работала медсестрой, что их разговоры, номера их частей передаются в отряд, а оттуда на Большую Землю.

Остались, к сожалению, неизвестными имена одной женщины и трех мужчин, пробравшихся накануне наступления на Гомель через линию фронта. Они сообщили командованию ценные сведения об оборонительных объектах города, что сыграло большую роль в успехе крупной операции.

...Это всего лишь эпизоды великой партизанской битвы, гремевшей когда-то в наших лесах. Двадцать с лишним лет прошло с тех пор. Прошло, миновало лихолетье, но память о нем не изгладится в сердце народа, народа, ненавидящего войну.

По-прежнему шумят наши красавицы-леса, шумят весело и привольно, как частица души народной: доброй и чуткой в радости, грозной и беспощадной к врагам.

В. ВИКТОРОВ.

Добрушский район.

СУД ПАМЯЦІ

«...уряд ФРГ аб'явіў аб сваім рашэнні спыніць праследаванне нацысцкіх ваенных злачынцаў з-за «сканчэння тэрміну даўнасці» учыненых імі злачынстваў».

(з газет).

Вы ўжо сталі, я чуў, міністрам!

ад адказнасці адвыкаеце... Патрабуеце ўжо амністыі, выстаўляеце адвакатаў.

Патрабуеце... Дваццаць вёснаў я без бацькі жыў без роднага.

Вам няўцяям, колькі мне давялося без яго перанесці рознага.

Я напаміно, калі забылі, пра палескую вёску Гутава. Вы маіх землякоў забылі.

Я пра гэта хачу пагутарыць. На паляну, сягоння сонечную, ходзіць маці, ад гора белая.

Яна кліча дачушку Сонечку, што сюды па рамонкі бегала. Вы схапілі дзяўчынку светлую, пракалолі шыком няшчадна...

Я хачу, каб пра гэта ведалі і сучаснікі, і нашчадкі!

Вось бабуля, Алена Пракопаўна. Вы на снег яе босай выганалі. Яна помніць,

як вы закопвалі немаўлятак жывых на выгане. Вы схіліліся зноў над картамі — аж пацеюць і стогнуць крэслы... Пра амністыю вы закаркалі, каб мінулае перакрэсліць. Не, забойцы... Даўно пара вам на падсуднае сесці крэсла. Бо жыццё мае — той параграф, які нельга нічым закрэсліць!

☆

Мы, салдаты, — тых маці сыны, чые думкі вайной

стрыножаны. Да іх ноччу прыходзяць сны успамінам трывожным.

Страшны голас вайны — самы цяжкі з усіх галасоў.

Маёй маці гэтыя сны прыбаўляюць сівых валасоў. Маці марыць пра ішчасце сынава,

маці ўнукаў мець спадзяецца. Мы, салдаты, — салдатак дзеці, набліжаем тую часіну, калі зброю,

нібыта цацку, кінуць людзі ў марскія хвалі.

Будзе ў кожнага сына бацька і не будзе больш пахавальных!

Мікола ФЕДЗЮКОВІЧ, радавы Савецкай Арміі.

Не даруем!

ГРАМАДСКАСЦЬ МІНСКА ПРАТЭСТУЕ СУПРАЦЬ НАМЕРУ УЛАД ФРГ СПЫНІЦЬ ПРАСЛЕДАВАННЕ ВАЕННЫХ ЗЛАЧЫНЦАЎ

Над беларускай сталіцай свеціць вяsenняе сонца. У яго промнях усё выглядае светла і радасна — і ажыўленыя гарадскія магiстралi, запоўненыя патокамі гараджан, і новыя дамы мiкрараёнаў, і карпусы прамысловых прадпрыемстваў, і будынкi iнстытутаў, што глядзяць на вясновы горад сваімі чыстымі вокнамі.

Але было і iншае... Руiны і папалiшчы, шыбенiцы і калючы дрот, расстрэлы і катаванні, грабежнiцтва і рабства — усё гэта прынeслi на нашу зямлю фашысты. Вораг быў разбiты. Мы памятаем шчаслiвыя днi вызвалення роднай зямлi ад гiтлераўскай нечысцi, памятаем і адплату, якая напаткала верхаводаў і завадатараў крывавай бойнi ў Еўропе. Але і ў той жа дваццацігадовай даўнасцi час, калi ў Нюрнбергу засядаў Мiжнародны ваенны трыбунал, было зразумела, што на лаве падсудных толькi невялiкая горстка злачынцаў, што патрэбен час для таго, каб выкрыць і пакараць усiх тых, чые рукi залiты крывёй невінаватых ахвяр.

Сумленныя людзi зямлi патрабуюць, каб справядлiвая адплата здзейснiлася ў адносінах да ўсiх, лiтаральна да ўсiх ваенных злачынцаў. І таму намер бонскiх улад спынiць праследаванне тых, хто змог схавацца ад суровай кары, выклiкае абурэнне ва ўсiх кутках зямлi.

...Палац культуры прафсаюзаў. У гэты дзень пад яго высокімі скляпеннямі гучалi словы, што прымушалi сцiскацца ад болю сэрцы, выклiкалi гнеў. Грамадскасць Мiнска сабралася сюды на мiтынг, каб выказаць свой рашучы пратэст супраць намеру ўлад ФРГ спынiць праследаваннi ваенных злачынцаў. У зале — рабочыя і служачыя, вучоныя і студэнты, грамадскія дзеячы і былыя вязнi гiтлераўскiх лагераў

«Памрэм, але з крэпасцi не пойдзем». Помнiк героям Брэсцкай крэпасцi, выкананы скульптарам Ф. Зiльбертам. Фота Д. Прэса.

БАЦЬКІ І ДЗЕЦІ

Сям'я Катужкоў жыўе ў Мiнску. Вярнуліся яны сюды некалькi год таму назад з няласкавай для эмігрантаў Аргенціны. Бацька спачатку працаваў, а зусiм нядаўна яго праводзілі на пенсію. Многа цёплых слоў сказалi старому, многа падарункаў падарылі.

«Мiнулы год быў для мяне ўдалым, — гаворыць дачка Катужкоў Таісія, — я закончыла дзесяць класаў і паступіла ў

Маскоўскi iнстытут прыкладнога мастацтва. Малаваннем я захаплялася яшчэ з дзяцiнства. Паездку ў Ленiнград я таксама лічу значнай падзеяй у сваім жыццi. У мяне было некалькі паштовак з яго відамі, але на справе ён аказаўся значна прыгажэйшым».

Сын Мiкалай нядаўна закончыў завочна палiтэхнiчны iнстытут. Цяпер ён будаўнiк. Вось і зараз ён разам з таварышамі ўзводзіць новы жылы

раён у Гродна. Здаецца, што ў чалавека і спецыяльнасць, і добрая работа, але ён хоча скончыць яшчэ адзiн iнстытут — замежных моў. «Для эрудыцыі», — жартуе Мiкалай. — Вучыцца буду завочна. Ужо і рыхтавацца пачаў».

І такіх сем'яў, як сям'я Катужкоў, у нас многа. Людзi вярнуліся на Радзiму, абжыліся, працуюць, вучацца.

С. БЕНЕНСОН.

Любы край, мая Азершчына...

Т. ЛАПАЦІНА,
заслужаны дзеяч мастацтва БССР

Хутка мы адзначым трыцца-
тую гадавіну з дня нараджэн-
ня нашага хору. Пачалі мы
свае выступленні ў Рэчыцы па
радыё. Нас пачулі тады жыха-
ры многіх вёсак нашага раёна.
Гэта выступленне і лічыцца
афіцыйным днём нараджэння
нашага хору.

У саставе хору ў той час бы-
лі толькі мае сявакі. І спявалі
мы старыя песні.

Ішлі гады... Любоў да песні,
якую некалі прывіў мне баць-
ка, мацнела. Я імкнулася са-
браць у хор больш таленаві-
тых людзей. Спявалі мы, калі
жыта жалі, бульбу капалі, ве-
чарамі ля сваіх хат пасля
працы. Потым даведзіліся пра
наш хор у Гомелі. Запрасілі ў
горад. А праз месяц мы вы-
ступілі ў Мінскім тэатры опе-
ры і балета. Рэпертуар наш у
той час быў ужо разнастайным,
папоўніўся сучаснымі белару-
скімі і рускімі песнямі.

Ветэраны нашага калекты-
ву добра памятаюць дні, пра-
ведзеныя ў Маскве. Мы спя-
валі там у канцэртнай зале, на
фабрыках і заводах. Палюбілі-
ся масквічам беларускія народ-
ныя песні. І асабліва тыя, што
былі складзены ў нашай вёс-
цы. Мы двойчы выконвалі песню
«Вечэрняя зара рана ўзый-
шла», якую склаў мой бацька.
Савецкі ўрад узнагародзіў хор
Ганаровай граматай, а мяне
асабіста — ордэнам «Знак па-
шаны».

Але вось на родную зямлю
прыйшоў вораг. Сціхлі песні
над Азершчынай. Многія мае
аднавяскоўцы, удзельнікі хору,

пайшлі на фронт. Наш баяніст
Пятро Лапшак, салістка Тац-
цяна Янковіч і іншыя загіну-
лі ў барацьбе за свабоду. У
кастрычніку 1943 года нашу
вёску, як і ўсю Гомельшчыну,
вызвалілі ад ворага. Песняй
праводзілі мы ў бой савецкіх
воінаў, якія ішлі на Берлін.
Праходзілі ў той час праз на-
шу мясцовасць часці маршала
Ракасоўскага. Пасля аднаго з
канцэртаў маршал прыслаў
нам у падарунак новы баян. І
зноў паплылі над Дняпром пе-
сні, песні парамогі, песні рада-
сці. Тады прыйшла ў хор тале-
навітая моладзь.

Есць у нашай вёсцы шкля-
дзесцігодка, а пры ёй свой
хор. Часта мяне запрашаюць
на заняткі гэтага калектыву.
Слухаю я спевы юнакоў і
дзяўчат, і душа радуецца.
Узяць, напрыклад, Ларысу
Шаўцову, вучаніцу 11-га класа,
ці дзесцікласніцу Галіну Зло-
дзенскую. Добра вучацца яны
ў школе, рыхтуюцца да пасту-
плення ў кансерваторыю. Во-
льны ад вучобы час аддаюць
дзяўчаты роднаму хору. Спявае
ў нас і школьніца Вольга Пе-
травец. Яе сястра Валянціна,
таксама былая наша харыст-
ка, — цяпер артыстка Беларус-
кага дзяржаўнага народнага
хору Цітовіча.

Некалькі слоў пра нашы сё-
няшнія песні. Вось адна з іх —
«Любы край, мая Азершчына».
Нарадзілася яна ў нашай
вёсцы. Музыка і словы ў ёй
свае, народныя:

Песня ў сэрцы
нараджаецца,

Па Дняпры аж да зорак
спяваюць салісткі. А хор пад-
хоплівае:

Ой, Дняпро, шырокі,
паўнаводны,
Абняўся ты з роднай зямлёй,
Нясі нашу песню
Прасторам далёкім
Азершчыны любай маёй.

Многа ў нас песень раздоль-
ных, вясёлых, лірычных. Вель-
мі любіць іх наша моладзь. Но-
ты новых твораў мы атрымлі-
ваем з Мінска, Гомеля, Маск-
вы. Пішуць для нас і свае кам-
пазітары і паэты.

У гэтыя дні ўсе мы рыхтуем-
ся адзначыць 20-ю гадавіну

разгрому фашыстаў. Хор раз-
вучае новыя песні, харэагра-
фічны калектыў рыхтуе не-
калькі арыгінальных нумароў.
Танцавальная група наша ма-
ладая, але карыстаецца добрай
славай. Танцы ставіць Ніна
Рабава, жыхарка нашай вёс-
кі. Яна скончыла харэаграфі-
чнае вучылішча.

Хацелася б, каб гэты арты-
кул прачытаў адзін чалавек, з
якім мы пазнаёміліся ў Маскве.
Пасля канцэрта на Выстаўцы
дасягненняў народнай гаспа-
даркі СССР да нас падышоў
пажылы мужчына і расказаў
нам, што завучь яго Сцяпан
Іванавіч, што да 1916 года ён

жыў у Рэчыцы, а потым у по-
шуках лепшай долі эміграваў
у Амерыку. Цяпер ён пры-
ехаў як турыст, каб паказаць
дачы сваю Радзіму. Ён папра-
сіў нас, каб мы пацвердзілі,
што хор наш сапраўды сама-
дзейны, што няма ў ім нівод-
нага прафесійнага артыста.

Вось так мы жывём, славім
песнямі свой родны край, Азер-
шчыну. Нашы новыя песні гу-
чаць сёння ў Мінску, куды наш
хор прыехаў на чарговую Дэ-
каду народнай творчасці Бела-
русі.

На здымках: выступаюць
удзельнікі Азёршчынскага хо-
ру.

Фота М. Бурага.

Італьянскі медаль мінскаму школьніку

Трынаццацігадовы мінскі школьнік Мацвей
Басаў стаў удадальнікам узнагароды, прысуд-
жанай яму ў Італіі. Нядаўні выхаванец сту-
дэнцкага выхавальнага мастацтва Палаца піянераў і
школьнікаў, а цяпер вучань гарадской мастац-
кай школы-дзесцігодкі атрымаў бронзавы ме-
даль і дыплом штогадовай Міжнароднай вы-
стаўкі дзіцячага малюнка ў форце Дзеймермі
за малюнк «Інтэр'ер» і «У гарадскім парку».
Раней яго работы выстаўляліся ў Англіі і Фін-
ляндзіі.

Мацвей пачаў маляваць з пяці гадоў. Яго
пейзажы, інтэр'еры, нацюрморты, партрэты вы-
значаюцца цёлымі фарбамі, добрым калары-
там, прыгожай каларовай гамай.

Работы беларускіх піянераў і школьнікаў
хутка будуць накіраваны на выстаўку ў Нью-
Йорк.

«Лебядзінае возера» ў Капенгагене

Каралеўскі тэатр у Капенгагене паказаў ня-
даўня балет П. І. Чайкоўскага «Лебядзінае
возера». Пастаноўка ажыццёўлена з дапамогай
савецкага балетмайстра Ніны Анісімавай, якая
прыехала на запрашэнні дацкага тэатра з Ле-
нінграда. Крытыка дала высокую ацэнку нова-
му спектаклю.

Ляскоў па тэлебачанні

Ангельская прэса адзначае вялікі поспех тэ-
левізійнай пастаноўкі «Шчыліна на лёдзе» па
вядомым апавяданні М. С. Ляскова «Чалавек
на варце». «Гледачы ўбачылі вялікага майстра,

які спалучае глыбокі гуманізм з тонкім разу-
меннем чалавечых імкненняў», — піша рэцэнзент
штотыднёвіка «Абзэрвер». — Проза Ляскова
чымсьці блізка мастацтвау Гоіа».

Праблемы мастацкага перакладу

У Будапешце адбылася канферэнцыя па пы-
таннях мастацкага перакладу. У ёй прынялі
ўдзел дэлегацыі з сямі сацыялістычных краін.
За высокамастацкі пераклад на рускую мову
«Трагедыя чалавека» Імрэ Мадача, а таксама
творай іншых венгерскіх паэтаў Прэзідыум
ВНР узнагародзіў савецкага паэта Леаніда
Мартынава сярэбраным «Ордэнам працы».

Вершы Шаўчэнка гучаць па-японску

У выдавецтве Тарумі выйшаў зборнік вер-
шаў Т. Шаўчэнка. Зборнік уключае ўсё лепшае,
што было зроблена японскімі перакладчыкамі,
якія працавалі над паэзіяй Шаўчэнка.

«Лявоніха» на арбіце поспеху

Больш як месяц гасціў на Украіне калектыў
Дзяржаўнага ансамбля танца Беларускай
ССР. Дзесцікі вялікіх і малых гарадоў рэс-
публікі пазнаёміліся з жыццярэдасным ма-
стацтвам беларускіх сяброў.

Заклучнае выступленне ансамбля адбыло-
ся ў сталіцы Украіны. Кіўляне былі накараны
майстэрскім выкананнем кампазіцый «Бела-
руская мяцеліца», «Рускія ўзоры», «Лявоніха»
і свайго роднага «Гапака».

Украінскія газеты даюць высокую ацэнку
майстэрству ансамбля.

ПАЭЗІЯ ВЕЧНАЙ МАЛАДОСЦІ

Старэйшы беларускі паэт
Уладзімір Мікалаевіч Дубоў-
ка — часты гасць нашай рэдак-
цыі, хоць і жыве ён у Маскве.
Вось і нядаўна, прыехаўшы ў
выдавецтва «Беларусь» па сіг-
нальныя экзemplары двух-
томніка выбраных твораў, Ула-
дзімір Мікалаевіч зайшоў да
нас. Разам з цёплымі словамі
прывітання чытачам газеты ён
пакінуў рэдакцыю ў падарунак
сваю новую кнігу.

Жыццёвы шлях Ул. Дубоўкі
вядомы нашым землякам. Ён
не раз выступаў на старонках
«Голасу Радзімы», ды і мы
пісалі аб гэтым мужным ча-
лавеку, на долю якога выпала
шмат выпрабаванняў у час
культу асобы і які застаўся
патрыётам Савецкай Айчыны,
чудым сябрам, сардэчным,
жыццярэдасным чалавекам.

Уладзімір Дубоўка піша лі-
рычныя вершы, паэмы, бала-
ды, казкі для дзяцей, многа
часу і ўвагі ўдзяляе перакла-
дам на беларускую мову класі-
каў сусветнай літаратуры
(Шэкспіра, Байрана і інш.). Аб
тым, што паэт перажывае твор-
чы ўздым, сведчыць яго двух-
томнік, дзе змешчаны ў асноў-

ным творы апошніх год. З іх,
бадай, найбольш цікавай з'яў-
ляецца паэтычная нізка «Палес-
кая рапсодыя», адзначаная ў
свой час прэміяй імя Янкі Ку-
палы. Нізка гэтая з'явілася, як
вынік падарожжа па Палессі,
зробленага Дубоўкам летам
1959 года.

Пазнай жыццё, ўшануй
яго ты,
каб песня, як крышталь,
аваніла,
а працы творчае ўзлёт
паўсталі ў ёй з чароўнай
сілай, —
пісаў Дубоўка ва ўступе да яе.

За час падарожжа паэт па-
бываў у самых далёкіх кутках
беларускага Палесся, і тое, што
ён убачыў, напоўніла яго сэрца
радасцю за сваю зямлю. Ста-
лёвыя коні, моры збажыны на
былых балотах, шчаслівыя пе-
сні людзей... Толькі былыя на-
звы вёсак — Бяхлебчы, Маха-
еды, Бязрадніцы — нагадвалі
яму аб тых часах, калі пале-
шукі гаварылі: «Хлеб наш ня-
смачны — кара з лебядою, до-
ля няшчасная — гора з бядою».
Старобінскія казкі робяцца са-
лігорскай быллю, адзначае па-
эт, на шматпакутнай зямлі Бя-
розы-Картузскай бессмярот-

ным помнікам высіцца Палац
Святла — Бярозаўская ДРЭС.

Любоў да Айчыны, гордасць
за яе поспехі, паэзія працы, за-
хапленне характэрным прыроды —
такія матывы праходзяць праз
«Палескую рапсодыю», як і
праз усе астатнія раздзелы
зборніка.

Паэт пакінуў Беларусь яшчэ
ў дзяцінстве, калі разам з сям'
ёй пераехаў у Маскву. Але
замілаванасць да беларускай
мовы, народных казак і песень,
да родных мясцін Дубоўка за-
хаваў на ўсё жыццё. Лясная ру-
жа, чырвоная кветка ў зялёным
лісці — такой бачыць Дубоўка
сваю радзіму.

А колькі б дзе ні вандраваў,
хоць добра ўсюды
і прыгожа, —
мяне цягнула да Пастаў,
хацелася пабыць ля Доўжа.

У айчыне многа гарадоў
і вёсак — незлічоны шэраг.
А ўсё ж адсюль я ў свет
пайшоў,
і тут ён, гэты самы бераг...

На гэтай, на сырой зямлі
расло і спела тое збожжа,

з якога самі мы раслі
для працы ўпартай,
пераможнай.

Нельга не захапляцца чыстай
мовай вершаў Дубоўкі, све-
жасцю вобразуў, назіральнас-
цю песняра, які стварае тонкія
паэтычныя малюнк роднай
прыроды. Чытаючы яго кнігу,
нібы бачыш набракляты туман,
нібы бярозы, палкія росчырні-
ліся на чорным небе, ба-
лотныя журавіны-слёзы восені,
вышываныя расой сцяжынікі,
васільковыя вочы беларускіх
дзяўчат; адчуваеш подых сас-
новай жыціцы; чуеш гоман ляс-
ных азёр.

Паэзія Дубоўкі заўсёды ба-
дзёрая, жыццярэдасная, яна
будзіць у сэрцы светлае водгук-
ле. «І калі гляджу ў яго
воле, — піша Васіль Вітка ў пра-
мове да кнігі, — імклівыя і вя-
селыя, праніклівыя і ясныя,
сёлыя, праніклівыя і ясныя,
мне заўсёды здаецца, што за
доўгай сівой барадой схваўся
чарадзея з душой юнака, да
самазабіцця закаханага ў
жыццё і ва ўсё прыгожае на
свеце. Паўна, гэта і ёсць шчас-
це сапраўднага паэта, які не
мае права старэць».

С. КЛІМКОВІЧ.

Сцэна з балета П. Чайкоўскага «Шчаўкунчык» у пастаноўцы Беларускага дзяржаўнага тэатра оперы і балета.

«ЭНЕРГИЧНЫЙ, ВЕЛИКОДУШНЫЙ, ГОСТЕПРИИМНЫЙ»...

«Москва, Ленинград сегодня» — под таким названием во Франкфурте-на-Майне вышла книжка, содержащая двадцать семь рассказов западногерманских туристов об их впечатлениях от поездки в Советский Союз осенью прошлого года. В группу входили профессор, юрист, журналист, педагог, представитель деловых кругов и другие. «Энергичный, интеллигентный, великодушный, поразительно любознательный и гостеприимный, полный забот и надежд — таким предстал перед ними советский человек», — пишет газета, помещавшая отрывки из этой книги. Мы приводим один из отрывков.

«ДОЙЧЕ ФОЛЬКСЦАЙТУНГ». ДЮССЕЛЬДОРФ.

В центре Москвы огромное движение, много машин, бурлящая жизнь. Все одеты скромно, без шика, трудно догадаться, кто какое положение занимает в обществе. Женщины в головных платочках, никакой роскоши. С утра до ночи движется людской поток. Постепенно на наших глазах движущаяся масляная масса людей расчленяется, приобретает индивидуальные черты. Люди поразительно неназойливы и притом уверены в себе и полны собственного достоинства.

Мы познакомились с профессором Р. с факультета журналистики Университета имени Ломоносова в Москве. «Приходите как-нибудь на семинар к моим студентам. Из Германской Демократической Республики посетители бывают

часто, а гости из Западной Германии — у нас большая редкость». На следующий день мы были окружены восьмьюдесятью студентами и студентками. Интересные слушатели, хорошие лица, красивая молодежь.

После вопросов общего характера перешли в область политики. Почему у нас замалчивают ГДР? Что знают у нас о Сибири? Кто отвечает за радиостанцию «Немецкая волна»? Как появляется ложная информация в наших газетах?

Тихий вечер уходящего лета в Москве. В центре столицы в парках гуляющие, на скамейках парочки. Ни громкого крика, ни скандальной молодежи или фланирующих дамочек.

В Манеж направляется поток людей. Без перерыва мы не можем разобрать, что написано на плакате у входа. Но мы хотим все увидеть и испытать на собственном опыте. Платим деньги и входим. Нам представилась картина летнего праздника. В середине зала на возвышении оркестр, впереди площадка для танцев.

Развлечения не ограничиваются танцами. На стенах полотна молодых художников. В нишах столы для настольного тенниса, газеты и журналы на столиках. Поэты читают свои стихи, демонстрируются модели одежды, выступают певцы, певички и жонглер. И здесь все выглядит удивительно respectfully и культурно, как на аристократическом балу, — без шума, скандалов, без пьяных.

Мы ни разу не слышали ни слова обвинения, никаких намеков на ненависть к нам. Наоборот, в беседах о войне, о блокаде Ленинграда никогда речь не шла о «немцах» — всегда говорилось «фашисты». «У нас вы не найдете ни одного фильма, ни одной пьесы, которые были бы направлены против Германии».

Главная тема у большинства советских людей, с которыми мы встречались, — сохранение мира. Мир здесь — это не пропаганда, а сама жизнь.

Вернер ЯСПЕРТ.

ОТКРОВЕНИЯ МАКНАМАРЫ

Министр обороны Макнамара публично признал, что Соединенные Штаты предоставили своим южновьетнамским марионеткам отравляющие вещества и их руками ведут сейчас химическую войну против вьетнамского народа. США начали подготовку к химической войне несколько лет назад. Первая партия отравляющих веществ была отправлена в Южный Вьетнам в середине 1962 года.

Макнамара рассказал в заявлении для печати о воздействии этих отравляющих веществ на человеческий организм. Они, по его словам, вызывают раздражение глаз, носоглотки и дыхательных путей и вызывают сильный кашель, удушье и рвоту. Министр обороны утверждал, что последняя газовая атака имела своей целью «спасти жизнь» людей, поскольку, в случае обстрела в деревне вообще бы никого не осталось в живых.

Макнамара пытался оправдать при-

менение газов в Южном Вьетнаме ссылками на то, что полиция и войска во многих странах мира используют их для подавления беспорядков, а также тем, что их можно приобрести за деньги на рынке.

Новый преступный акт американского империализма в отношении вьетнамского народа вызвал возмущение и протесты во всем мире. Применение газов в Южном Вьетнаме вызвало серьезное беспокойство и в самой Америке. Группа конгрессменов обратилась к президенту Джонсону с призывом прекратить химическую войну в Южном Вьетнаме. В письме президенту они обращают его внимание на то, что «химическая война настолько отвратительна в глазах всех народов, что она неизбежно восстановит общественное мнение всего мира против Соединенных Штатов».

Простой американец бейсболисту-атомщику:

— В этой игре один неверный удар покончит со всеми игроками.

«Вашингтон пост».

A. NIKOLAUK

AT MY FATHER'S HOMELAND

Many people have for the longest time dreamed of having the opportunity of visiting the homeland of their fathers. I often remember the stories and descriptions told to me by my father about the place of his birth. And the natural urge to see these places for many years seemed unreal. The desire to see the places that were so vividly described to me, and to compare them with the present was very strong. You see, my father left his Byelorussian homeland in the year of 1911, at the time of tsarist repression. He immigrated to the U.S.A. And now, in the year of 1965, I being a foreign student in this same land, had the opportunity to make my dream come true.

Since the correspondence between relatives and myself had been going on for some six months, the excitement of getting ready for this small journey made me a bit nervous. I would have made the trip sooner, but due to studies it had to be held off until the winter holiday. It was hard to believe that the day had finally come.

The six-hour bus-ride from Minsk to Kobrin in Western Byelorussia was a pleasant one. The scenery is just marvellous in the Byelorussian countryside. The snow-covered fields, and the green forests dotted with white birch-trees were a memorable sight. And as each quaint town and village passed I drew another deep breath. For I knew, that as new town passed, I was getting closer to meeting my relatives and seeing the place that I for so long had yearned to see. With each passing minute the wondering of who was going to meet me, and what type of attitude they would bring, have grown stronger.

Then the bus-driver finally announced that we were arriving in Kobrin.

As the bus entered the depot I noticed a group of six or seven people. And for some reason or other I knew that they were some of my relatives. Nervous and happy, I stepped off the bus and was immediately surrounded. Everyone seemed to speak at once, but somehow or other we all understood each other. The hugs and kisses, tears of joy and happiness upon my arrival will always remain one of my most unforgettable moments. We stood at the bus station for some time and more-or-less became acquainted with each other in person. Then finally someone suggested going to my cousin Nikolai's house. These first few minutes were both strange and exciting. But before long the strangeness was gone, and was replaced with a new feeling, one of warmth and being at home.

After getting into the house and making ourselves comfortable we had sort of a question and answer session. They were anxious to know how we in America live, and how their relations there were. I too, asked many, many questions pertaining to their personal lives. This continued for an hour or so, and then we all decided to have something to eat and get a good night's sleep on this first day, after all of the travelling and anxiety. I was told that on the next day we had a busy schedule of visits to make. And that other relatives would be coming to Kobrin on that next day.

Upon awakening the next morning, immediately I noticed many new faces in the house. It seemed to me, that I was introduced to an uncountable

number of relatives. We all sat down to breakfast and again started asking all the unanswered questions that had been gathered in the fifty years since my father's departure.

Many of my inquiries were in reference to World War II. I was told of the horrors that they had lived through. Of the many times that the fascists burned their homes to the ground, to leave them homeless in the freezing winter. And of the brutal murders they had witnessed, and all of the other terrible things that they had somehow lived through. I will never forget their pleas to me, to let the people of my country know how much they despise war and all of its gruesome characteristics. These sincere appeals from plain, peace-loving working people had a tremendous effect on me.

Other things that I was interested in were: their standard of living, working conditions and how their lives in general are. When I asked my Uncle Pavel how he lived, he answered, «Come, see for yourself». I did just that. What I saw was a private home with a small barn not far from it. Here, he has a cow, pigs and a number of chickens. He also receives a government pension. And from what we were served and the furniture at his home, all could form the opinion that they were living well.

During the next few days that I spent with my relatives, I was able to visit many of their homes. From those of them that work at factories and those that work on collective farms, I saw happy people with an attitude of complete satisfaction. My relatives, just as their neighbors are living quite comfortably and well. I also saw the

place from which my father had left some fifty-five years earlier. And when seeing where he had spent the days of his childhood my heart seemed to stop beating for a minute, and I remembered how he had described this very place to me.

Studies were to start again, and it was time for me to leave. My departure was one of sorrow, mainly because my visit had been much too short. The return trip to Minsk gave me plenty of time to think of what I had just seen. I thought much of my just ended visit and the feelings that were aroused within myself. But most of all I thought about and remembered the stories of the hardships that my father had told me. Of how people at times didn't know where their next piece of bread would come from. The lack of opportunity in education, work and cultural level during the days of the tsar. Of how poor the people were and the near-slave conditions that they worked under. How I wished at that moment that he were alive today, so that he could see for himself the unimaginable changes.

And how I wish that others, with and without relatives in the Soviet Union could see the amazing progress that is taking place here. To come and see for themselves, and to get to know the Soviet people better and how they live and think. I am positive that if this was done our small world would be a better place to live in.

My trip to me meant many things, most important, it was one of new openings and understanding of these peace-loving people, and a trip that I will treasure and never forget as long as I live.

ПЛАКАЛИ ГРОШЫКІ

Міс С'юзі разгублена глядзела на ўвайшоўшых і ніяк не магла зразумець, хто яны. За гады працы сакратаром у адваката Рэлі ёй прыходзілася бачыць розных кліентаў, але такія з'явіліся ў кантору ўпершыню. Каб не выглядаць смешнай у вачах шэфа, яна яшчэ раз перапытала наведвальнікаў, хто яны.

— Скажыце, што беларусы з Нью-Йорксай БАЗаі, містэры Сажыч і Болак, — адказаў хударлявы мужчына ў акуларах.

І ўсё ж міс С'юзі адкінула першыя незнаёмыя ёй словы і проста сказала адвакату, што містэры Сажыч і Болак просяць іх прыняць.

— Няхай зойдуць, — адказаў шэф.

Ён быў у добрым настроі. У апошні час яго справы ішлі нядрэнна. Містэр Рэлі ўжо не раз падумаў, што калі і далей злучыцца з Нью-Йорку будзе ісці так шпарка ўгору, дык праз некалькі год ён можа стаць нават мільянерам.

— Калі ласка, сядайце, — прапанаваў містэр Рэлі ўвайшоўшым, паказваючы на крэслы. — У чым справа?

— Справа ў тым, — пачаў даўгавязы, — што мы беларускія нацыяналісты і ў нас у Нью-Йорку ёсць БАЗа...

Містэр Рэлі надзеў акулары і ўставіўся на кліентаў. Хвіліну моўчкі разглядаў іх, дастаў з кішэні хустачку, працёр акулары.

— Нічога не разумею... Якая ў вас у Амерыцы база?

— Мы самі нічога не разумеам. Была ў нас у Нью-Йорку адна БАЗа, а зараз стала дзве.

— Ну, а мне што да гэтага, — пачаў злавацца адвакат. — Ды і наогул, што такое беларускія нацыяналісты? Партыя ці што? Карацей кажучы, што вам патрэбна ад мяне?

— На абакралі на тысячу долараў!

— Гэта ўжо канкрэтней, — сказаў Рэлі, прыкідваючы колькі ён выйграе на гэтай справе. — Абакралі?

— Так, сэр. На тысячу долараў. Скарбнік Гарошка з БАЗаі Мерляка.

— А пры чым тут база Мерляка? Вы мне скажыце, хто злодзеі?

— Грошы ўкраў былі скарбнік з БАЗаі Мерляка, а цяпер злодзеі зрабіўся скарбнікам у БАЗе Станкевіча.

— А чые грошы?

— Агульныя, беларускія... Мы ахвяравалі іх на нашу змагарную справу, а гэты нягоднік узяў іх на ўласныя патрэбы.

— Але ж грошы вы давалі добраахвотна?

— Так, так, містэр. Мы спадзяваліся, што яны будуць выкарыстаны на агульную справу.

— Зразумела, — рашуча адказаў Рэлі. — Бізнес, дабрагія, бізнес... На жаль, нічым дапамагчы не магу. Нацыянальнымі злодзеямі я не займаюся. Хапае ў мяне спраў з амерыканскімі. Магу параіць толькі: не ахвяруйце авантурыстам. Гуд бай, містэры! — і дадаў: — Не забудзьце заплаціць сакратару дваццаць долараў за парад.

«Змагары» Сажыч і Болак моўчкі пакінулі адвакацкую кантору.

Мікола ЗАРУЦКІ.

